

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การนำแนวความคิดเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มมาใช้เยียวยาผู้เสียหายในคดีผู้บริโภค ศึกษากรณีผู้มีสิทธิฟ้องคดี
ชื่อผู้เขียน	ลิทธานต์ รัตนวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ พิณิจ ทิพย์มณี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศไทยประกอบด้วย พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 โดยผู้มีสิทธิฟ้องคดีผู้บริโภคตามกฎหมายทั้ง 3 ฉบับ ได้แก่ ผู้บริโภค คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง และมูลนิธิที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง โดยอาศัยกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคทั้ง 3 ฉบับ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งฟ้องคดีผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ในคดีผู้บริโภคที่ผู้เสียหายหลายรายได้รับความเสียหายจากข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายเดียวกัน ผู้เสียหายแต่ละรายยังคงต้องอาศัยวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งฟ้องแยกเป็นรายคดีหรืออาจใช้วิธีการขอรวมพิจารณา การร้องขอ และการเข้าเป็นคู่ความร่วมมือ แต่ก็ยังส่งผลให้มีคดีเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังอาจส่งผลให้คำพิพากษาของศาลอาจมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การนำแนวความคิดการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) มาใช้เยียวยาผู้เสียหายในคดีผู้บริโภค จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเหลือผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายเดียวกันจำนวนมาก ให้ได้รับความเป็นธรรมในคราวเดียวกัน และยังช่วยลดโอกาสที่จะเกิดคำพิพากษาที่แตกต่างกันของศาล

จากการศึกษาพบว่า การกำหนดให้เฉพาะผู้เสียหายในคดีผู้บริโภคมีสิทธิฟ้องคดีแบบกลุ่มได้จะสอดคล้องกับแนวความคิดการดำเนินคดีแบบกลุ่มของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งใช้กฎหมายจารีตประเพณี และการกำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง และมูลนิธิที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง มีสิทธิฟ้องคดีแบบกลุ่มจะสอดคล้องกับแนวคิดของประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศบราซิลซึ่งใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษร ดังนั้น หากให้ผู้มีสิทธิฟ้อง

คดีตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศไทย ได้แก่ ผู้บริโภค คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง และมูลนิธิที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง ซึ่งมีสิทธิฟ้องคดีผู้บริโภคได้ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคอยู่แล้วมีสิทธิฟ้องคดีแบบกลุ่มในคดีผู้บริโภคได้ด้วย ก็จะมีส่วนช่วยให้การดำเนินคดีผู้บริโภคที่มีผู้เสียหายหลายรายและได้รับความเสียหายจากข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายเดียวกันเป็นไปได้โดยสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น โดยศาลสามารถพิพากษาได้ในคราวเดียวกัน ช่วยลดจำนวนคดีผู้บริโภคที่จะขึ้นสู่ศาลอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังช่วยลดโอกาสที่ศาลจะมีคำพิพากษาในคดีลักษณะเดียวกันที่แตกต่างกันอันเกิดจากการที่ผู้เสียหายแต่ละรายแยกฟ้องคดีต่างหากจากกัน

ดังนั้น จึงเห็นสมควรให้บัญญัติเรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่มไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 แต่หากในภายหน้า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มีบทบัญญัติเรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่ม โดยกำหนดให้คดีผู้บริโภคใช้วิธีการดำเนินคดีแบบกลุ่มได้ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง และมูลนิธิที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคที่มีผู้เสียหายโดยตรงและมีได้มีฐานะเป็นสมาชิกกลุ่มก็อาจฟ้องคดีแบบกลุ่มได้โดยใช้มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551

Thesis Title	The Implementation of Class Action Remedies for Victims in Consumer Cases: A Case Study of Person with The Right to Sue
Author	Sitthan Ratanawong
Thesis Advisor	Associate Professor Pinit Tipmanee
Department	Law
Academic Year	2014

ABSTRACT

Thailand's consumer law embodies several Acts including the Consumer Protection Act B.E. 2522 (1979), the Liability for Damages Arising from Unsafe Products Act B.E. 2551, and the Consumer Case Procedure Act B.E. 2551. Persons entitled to sue a case according to these three Acts are consumers, the Consumer Protection Board, and associations and foundations approved by the Consumer Protection Board. The case must be considered under the three Acts and the civil procedure code in consumer cases. In a consumer case that has many victims of the same offence, according to the civil procedure code, the victims can file a lawsuit separately, request for a joint trial, interplead, or join as co-party to sue. However, all these ways of filing a lawsuit hardly lessen the number of cases waiting for trial. Moreover, different ways used by various victims to file lawsuits over the same offence can result in different judgments. Class action is recommended as a solution to above-mentioned problems. With class action, all victims of the same offence in consumer cases can altogether be granted legal remedy at a faster time. Class action also helps reduce discrepancies between judgments.

In this study, it is found that class action in consumer cases can be found in the common law system of the United States of America; and the way consumers, the Consumer Protection Board, and associations and foundations approved by the Consumer Protection Board can also file a class action apart from normal lawsuit, can be found in the civil law system of the French Republic, the Federal Republic of Germany, and the Federative Republic of Brazil. Class action is advised to be used in consumer cases as it offers convenience, faster procedure, and more fair treatment to victims. All the cases of the same offence can be considered at the same

time. This can help reduce the number of consumer cases going to trial and discrepancies between judgments caused by separate filing of lawsuits.

The findings suggest that class action should be stipulated in the Consumer Case Procedure Act B.E. 2551. If, in the future, the civil procedure code includes the provisions for class action in consumer cases allowing class action procedure to be carried out; the Consumer Protection Board, and associations and foundations approved by the Consumer Protection Board, though not the victim nor a member of the group of victims, can file a class action under Article 7 of the Act.